

■ Jim Lambeck van uitgeverij Luminis overhandigt het boek aan CdK Hans Alders.

Eerste exemplaar biografie Ede Staal voor CdK Hans Alders

LEENS - Commissaris der Koningin Hans Alders heeft gistermiddag in restaurant Schathoes op het landgoed Verhildersum in Leens het eerste exemplaar van het boek *Geef mie de Nacht* overhandigd gekregen. De biografie van zanger Ede Staal is geschreven door Henk van Middelaar.

Over het boek is de afgelopen weken veel ophef ontstaan omdat Van Middelaar veel aandacht besteedt aan het oorlogsverleden van de vader van Ede Staal. Staal senior was 'fout' in de Tweede Wereldoorlog en werd hiervoor aanvankelijk ter dood veroordeeld. Later werd dit omgezet in levenslang en nog weer later kreeg hij gratie, na twaalf jaar in de cel te hebben gezeten. Veel fans van Ede Staal vinden dat het oorlogsverleden van zijn vader een te grote rol in het boek speelt. De schrijver vindt dat bij nader inzien ook en bood tijdens de bijeenkomst in Leens hiervoor zijn excuses aan.

Ede Staal is in Groningen al twintig jaar een grootheid, de rest van Nederland leerde hem pas in 1996 kennen na een televisiedocumen-

taire. De bioscoopfilm *De Poolse Bruid*, waarin zijn beroemdste lied 't Hoogeland te horen is, heeft zijn roem verder verspreid. Van zijn twee lp's, die later werden overgezet op cd, zijn er meer dan 300.000 verkocht.

Ede Staal stief jong, hij werd maar vierenveertig, en kort nadat hij met zijn liedjes en verhalen heel Groningen veroverde. Dat zijn twee klassieke ingrediënten om een heldenstatus te bereiken. Zijn teruggetrokken leefstijl op grote boerderijen in Oost-Groningen hebben de mythevorming alleen maar versterkt.

De man die hem via radio en televisie bij de rest van Nederland introduceerde, Henk van Middelaar, schreef een boek over het leven van de zanger. In 1996 schreef hij in *NRC-Handelsblad*: 'Er moet jarenlang een gordijn tussen Groningen en de rest van Nederland gehangen hebben. Transparant, maar geluidwerend. Nederland meende te weten hoe er gesproken werd: knauwerig en afgebeten. Dat er ook pure poëzie opklonk, kon men zich niet voorstellen. Maar wie ooit naar 't Hoogeland geluisterd heeft, kan nooit meer door Noord-Groningen rijden zonder de stem van Ede Staal te horen. Wat hij doet, is heel eenvoudig. Hij begint het nummer met een opsomming, sprekend zonder

muziek. *t Is de lucht achter Oethoezen/t Is het torentje van Spiek/t Is de weg van Lains naar Klooster/En deur Westpolder langs de diek/t Binnen de meulens en de moaren/t Binnen de kerken en de börngen/ t Is t laand waar ik aas kind nog niks begreep van pien en zörngen/Dat is mien land, mien Hoogelaand.* En dan komt de piano en begint hij te zingen'.

In *Geef mie de Nacht* doet de schrijver uit de doeken dat de jeugd van Ede Staal bepaald niet zonder pijn en zorgen was. Het oorlogsverleden van zijn vader heeft er mede voor gezorgd dat Staal niet graag optrad, persoonlijke vragen in interviews probeerde te omzeilen en zich graag terugtrok op zijn boerderij waar hij op zijn orgel en piano liedjes componeerde. Vanaf het eerste moment dat hij muziek maakte, zocht hij waardering voor zijn grote talent, maar hij vreesde de consequenties van roem. Die worsteling wordt beschreven in het boek, dat begint met een verhaal van zijn vader en eindigt met de ziekte die hem fataal werd. De biografie ligt inmiddels in de winkel.

De presentatie van de biografie werd muzikaal omlijst door optredens van Fransien Kuiper en Alex Staal. Ook las Van Middelaar een stuk uit het boek voor. *Ommeland* 29-11-04